

LIBRIS

We know
books

Vasile Coman

SPĂLAREA BANILOR

Practică judiciară comentată

Volumul I

Universul Juridic

București

- 2022 -

<i>Infracțiunea de spălarea banilor prevăzută de art. 49 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 129/2019 [fost art. 23 alin. (1) lit. a), fost art. 29 alin. (1) lit. a) – ambele din Legea nr. 656/2002]</i>	9
1. Inculpat minor. Participație improprie (modalitatea instigator-autor cu lipsă de vinovăție).....	9
Proba provenienței ilicite sau a scopului urmărit din circumstanțele practice obiective. Suficiența existenței scopului infracțional.....	9
Prescripția specială a răspunderii penale. CC, Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018.....	9
2. Coautorat. Infracțiunea continuată. Transformarea succesivă a sumelor obținute ilicit din infracțiunea de complicitate la abuz în serviciu (infracțiunea predicat – pentru care există hotărâre definitivă de condamnare distinctă) în drepturi de proprietate asupra unor bunuri și ulterior în bani cu o proveniență aparent legală.....	24
Nereșinerea infracțiunii de evaziune fiscală. Lipsa scopului sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.....	24
3. Circuite de transfer fictiv (plăți) de sume de bani provenind din infracțiuni de evaziune fiscală. Infracțiunea continuată.....	48
Succesiune de legi penale. Suspendarea condiționată a executării pedepsei.....	48
4. Grupare infracțională chineză. Elemente privind identificarea infracțiunii premisă. Pluralitate de infractori.....	52
Delimitări față de infracțiunea de tănuire.....	52
5. Complicitatea. Nereșinerea circumstanțelor atenuante prevăzute de art. 75 alin. (2) lit. a) și b) C. pen. Necesitatea precizării exprese în încadrarea juridică a unei legi penale unice mai favorabile.....	77
Neaplicarea dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 682/2002.....	77
Persoana juridică. Complicitate.....	77
6. Complicitatea la infracțiunea prevăzută de art. 49 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 129/2019. Deschiderea și punerea la dispoziția membrilor unui grup infracțional de conturi bancare în vederea spălării de bani proveniți din infracțiuni. Sintagma „circumstanțe factice obiective”.....	89
Acord de recunoaștere a vinovăției. Competența DIICOT.....	89
7. Reciclare sume provenind din infracțiunea de contrabandă. Infracțiunea prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a), b) c) Legea nr. 656/2002. Forme alternative ale infracțiunii de spălare de bani. Noțiuni.....	98
8. Braconaj arheologic. Infracțiunea prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a), b), c) din Legea nr. 656/2002. Recidiva.....	109
Neaplicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 418 din 19 iunie 2018.....	109
9. Concurs cu infracțiunea de proxenetism. Modalități normative – „înlesnirea practicării”, „obținerea de foloase patrimoniale”, „determinarea (implicită) la prostituție. Scopul căsătoriei și relevanța relațiilor de familie dintre prostituată și proxenet. Sursele obligației de întreținere între soți.....	125

Schimbarea de bunuri. Disimularea originii ilicite a unor sume de bani (provenind din proxenetism) prin achiziții și revânzări succesive de bunuri. Forma continuată	125
10. Persoană juridică. Infracțiunea prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a), b) din Legea nr. 656/2002. Complicitatea. Transfer sume de bani ca aport de capital social și simulație prin interpunere de persoane. Lipsa situației premisă a infracțiunii predicat (proveniența ilicită a bunului). Achitare	152
Grup infracțional organizat în scopul săvârșirii infracțiunii de spălare de bani. Aderare. Lipsa caracterului structurat și divizarea sarcinilor în cadrul grupului. Achitare	152
11. Ascunderea originii ilicite a sumelor de bani provenind din infracțiunea de furt calificat. Disimulare prin achiziția de bunuri (mobile și imobile) pe numele altei persoane. Concurs de infracțiuni	182
12. Infracțiunea prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002. Reciclarea de sume de bani obținute din infracțiunea de înșelăciune cu consecințe deosebit de grave, săvârșită în dauna unei societăți de leasing. Grup infracțional organizat.	199
Prescripția generală și specială a răspunderii penale. Întreruperea prescripției prin începerea <i>in personam</i> a urmăririi penale față de unii dintre participanții la infracțiune. Decizia CCR nr. 297/2018.....	199
13. Președinte de consiliu județean. Infracțiunea prevăzută de art. 29 alin. (1) a) din Legea nr. 656/2002. Tentativa	219
Concurs cu infracțiunea de luare de mită. Infracțiunea continuată. Inexistența provocării la săvârșirea infracțiunii	219
14. Phishing cu tranzacții online pe platforma eBay. Concurs cu infracțiunea de fraudă informatică săvârșită în grup infracțional organizat	245
Sustragerea de la urmărire prin transferarea produsului infracțional în România prin servicii de transfer bani.....	245
Pluralitate de infracțiuni. Spor nelegal. Interzicerea dreptului de a alege	245
15. Autorat și instigare. Grup infracțional specializat în activități de spălare de bani a unor fonduri financiare rezultate din tranzacții financiar bancare frauduloase	272
Acceptarea de operațiuni financiare efectuate în mod fraudulos (autorat, complicitatea, instigarea, participație improprie).....	272
Infracțiunea continuată. Aprecierea instanței	272
16. Complicitatea. Intermediere de transferuri bancare a unor sume de bani provenind din infracțiuni informatice săvârșite în scopul efectuării de apeluri telefonice prin Internet – VoIP – obținute fraudulos. Grup infracțional organizat	295
Lipsa antecedentelor penale și recunoașterea faptelor. Aprecierea circumstanțelor atenuante judiciare.....	295
17. Funcționar bancar. Neaplicarea Deciziei CCR nr. 418/2018	320
Delapidare. Fals în înscrisuri sub semnătură privată. Acces ilegal la un sistem informatic. Efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos. Concurs de infracțiuni continuate	320
Rezoluția infracțională. Nereținerea infracțiunii unice continuate.....	320

18. Director SA. Complicitatea la delapidare cu consecințe deosebit de grave și spălarea banilor în asociere infracțională	341
Însușire frauduloasă prin firme off-shore a unei creanțe cuvenite statului român prin acord interstatal de explorare petrolieră („creanța Libia”)	341
Ascunderea originii ilicite prin transferuri succesive prin contract de novație între firmele din cadrul grupului petrolier controlat de autorul infracțiunilor	341
19. Autorat și complicitate. Schimbarea produsului infracțional în alte bunuri. Răspunderea penală a persoanei juridice	366
Concurs cu infracțiunea de înșelăciune în formă continuată	366
20. Proveniența licită a bunurilor transferate. Lipsa laturii obiective	401
Înșelăciune. Infracțiunea continuată	401
21. Contabil-șef. Ascunderea adevăratului titular al dreptului de proprietate asupra unui bun imobil achiziționat cu sume de bani având origini ilicite. Delapidare cu consecințe deosebit de grave și fals în înscrisuri sub semnătură privată. Recidiva....	442
Complicitate. Aprecierea poziției psihice a complicelui. Irelevanța cunoașterii concrete a tipului infracțiunii predicat	442
22. Concurs cu infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005. Elemente constitutive. Achitare	459
Legătura dintre infracțiunea predicat – infracțiune de rezultat – și cea de spălare de bani	459
23. Asociat și administrator de drept SRL. Intenția directă. Concurs cu infracțiunea de prezentare la autoritatea vamală de documente comerciale/de transport falsificate, și evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005	470
Subiecții infracțiunii de evaziune fiscală	470
24. Ridicarea de numerar prin transferuri bancare din conturile SC de către administrator în baza unor înscrisuri falsificate	497
Neevidențierea de achiziții comerciale intracomunitare. Determinarea prejudiciului prin estimare. Concurs cu infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005	497
25. Transferuri bancare de bani provenind din infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005. Concurs de infracțiuni.	509
Efectuarea de plăți în executarea unor contracte fictive în scopul „albirii” banilor și reintroducerea în circuitul civil. Limita sumei de bani obiect al procesului de „spălare”. Neaplicarea compensației fiscale cu privire la sumele datorate de stat cu titlu de rambursări de TVA	509
26. Concurs cu infracțiunea prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005. Participație penală (frați) – autor (administrator de fapt) și complice (administrator de drept)	533
Confiscare dispusă cu încălcarea Deciziei HP nr. 23/2017 a ICCJ	533
Omisiunea introducerii părții responsabile civilmente în proces cu încălcarea Deciziei CCR nr. 257/2017. Efecte în apel	533

***Infrațiunea de spălarea banilor prevăzută de art. 49 alin. (1) lit. a)
din Legea nr. 129/2019 [fost art. 23 alin. (1) lit. a),
fost art. 29 alin. (1) lit. a) – ambele din Legea nr. 656/2002]***

1. Inculpat minor. Participație improprie (modalitatea instigator-autor cu lipsă de vinovăție)

Proba provenienței ilicite sau a scopului urmărit din circumstanțele practice obiective. Suficiența existenței scopului infrațional

Prescripția specială a răspunderii penale. CC, Decizia nr. 297

din 26 aprilie 2018

Notă: Infrațiunea de spălare a banilor prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a) [(fost art. 23 lit. a) din Legea nr. 656/2002] este în prezent incriminată în art. 49 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 129/2019, noua lege pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, soluția jurisprudențială analizată păstrându-și în continuare valabilitatea.

art. 52 alin. (3), art. 113 C. pen.,

art. 29 lit. a) din Legea nr. 656/2002

1. Fapta inculpatului minor care, în data de 10.02.2010, în calitate de administrator de fapt al SC C SRL, a determinat-o, cu intenție, pe administratorul de drept al societății, acesta din urmă acționând fără vinovăție, să efectueze transferuri de bani, inculpatul cunoscând că aceștia provin din săvârșirea de infrațiuni, în scopul ascunderii originii ilicite a acestor bunuri – respectiv în data de 10.02.2010 a primit de la SC N SRL suma de 720.050 lei (bani proveniți din credite bancare obținute în mod fraudulos) în contul SC C SRL și, în aceeași zi, a virat întreaga sumă de bani către două SC SRL, a doua zi întreaga sumă de bani fiind retrasă cash din conturile celor două societăți comerciale – întrunește elementele constitutive ale infrațiunii de participație improprie la spălare de bani prev. de art. 52 alin. (3) C. pen. rap. la art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 rep., cu aplic. 113 și urm. C. pen. și cu aplic. art. 5 alin. (1) C. pen.

Fapta aceluiași inculpat care, în data de 30.12.2009, în calitate de administrator de fapt al SC C SRL, a determinat cu intenție pe administratorul de drept al societății, acesta din urmă acționând fără vinovăție, să primească prin transfer o sumă de bani, inculpatul cunoscând că aceștia provin din săvârșirea de infrațiuni, în scopul ascunderii originii ilicite a acestor bunuri – respectiv în data de 30.12.2009 a primit de la SC CW SRL un transfer în sumă de 50.000 de lei (bani proveniți din credite bancare obținute în mod fraudulos), în contul SC C SRL, sumă care este retrasă în întregime, în aceeași zi, în numerar, din bancă cu borderouri de achiziție fictive – întrunește elementele constitutive ale infrațiunii de participație improprie la spălare de bani prev. de art. 52 alin. (3) C. pen. rap. la art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 rep., cu aplic. 113 și urm. C. pen. și cu aplic. art. 5 alin. (1) C. pen., pentru ambele infrațiuni.

2. Fapta inculpatei R.S. care, în calitate de administrator al SC V SRL, a efectuat transferuri de bani cunoscând că aceștia provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii originii ilicite a acestor bunuri – respectiv în data de 11.02.2010, contul societății SC V SRL a fost creditat cu suma de 303.020 lei de la SC C SRL și, în aceeași zi, inculpata a retras numerar din bancă din contul SC V SRL suma cu borderouri de achiziție fictive, astfel fiind disimulată total proveniența ilicită a banilor, întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii de spălare de bani, prev. de art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002.

Având în vedere că proveniența bunurilor sau scopul urmărit poate fi dedus din circumstanțele faptice obiective potrivit art. 29 alin. (4) din Legea nr. 656/2002 [în prezent – art. 49 alin. (4) din Legea nr. 129/2019], nu există niciun dubiu că inculpata cunoștea că suma de bani provine din săvârșirea de infracțiuni întrucât între societatea pe care o administrează și SC C SRL nu au existat relații comerciale reale. Activitatea celor două societăți comerciale a fost fictivă, (societățile comerciale aveau statut de verigă în procesul de albire a banilor), inculpata folosind societatea comercială pe care o administrează în scopul exclusiv al spălării banilor, fiind dovedit că inculpata a acționat de aceeași manieră ca și alți inculpați care au încheiat acorduri de recunoaștere a vinovăției care au recunoscut fictivitatea relațiilor comerciale desfășurate de ei, arătând că scopul acestora a fost acela de a retrage sumele de bani în numerar din bancă, primind în schimb un comision de 0,5-1% din aceste sume.

Elementele de tipicitate ale infracțiunii de spălare de bani există și în situația în care nu se face dovada întoarcerii banilor la presupușii făptuitori ai infracțiunii predicat, fiind suficient ca schimbarea sau transferul de bunuri să fie efectuat în scopul ascunderii sau disimulării originii ilicite a acestor bunuri.

3. Ținând seama de considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 297/26.04.2018, instanța de apel constată că nu se poate sub nici o formă aprecia că instituția juridică a prescripției speciale a răspunderii penale nu mai există, iar termenul general de prescripție nu se întrerupe prin efectuarea niciunui act; în speță, termenul general de prescripție s-a întrerupt, în cazul inculpatei R.S., prin întocmirea unei serii de acte procesuale care, potrivit legii, trebuiau comunicate învinuitei/suspectei/inculpatei, dată de la care a început să curgă un nou termen de prescripție (8 ani), neîmplinit până la data soluționării apelului.

↳ C. Ap. București, s. I pen., dec. pen. nr. 1316/A
din 15 octombrie 2019, nepublicată

Prin rechizitoriul nr. 73/D/P/2018 al Parchetului de pe lângă ICCJ – DIICOT – Biroul Teritorial Călărași emis în data de 06.11.2018 au fost trimiși în judecată inculpații M.S. și R.S., astfel:

- inculpatul M.S., pentru săvârșirea infracțiunilor de participare improprie la spălare de bani, prevăzută de art. 52 alin. (3) C. pen., raportat la art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 113 și urm. C. pen. și cu aplicarea art. 5 alin. (1)

C. pen.; participație improprie la spălare de bani, prevăzută de art. 52 alin. (3) C. pen., raportat la art. art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 113 și urm. C. pen. și cu aplicarea art. 5 alin. (1) C. pen., ambele cu aplicarea art. 38 alin. (1) C. pen.;

- inculpata R.S., pentru săvârșirea infracțiunii de spălare de bani, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 5 alin. (1) C. pen.

Prin **sentința penală nr. 47/15.05.2019, Tribunalul Călărași – Secția penală** a respins cererile de achitare în baza art. 16 alin. (1) lit. a) C. pr. pen și a art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a C. pr. pen., formulate de către inculpatul M.S., prin apărător, referitor la infracțiunile de participație improprie la spălare de bani, prevăzute de art. 52 alin. (3) C. pen, raportat la art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 113 și urm. C. pen. și a art. 5 alin. (1) C. pen., ca nefondate.

A respins cererea de achitare în baza art. 16 alin. (1) lit. a) C. pr. pen., formulată de către inculpata R.S. referitor la infracțiunea de spălare de bani, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 5 alin. (1) C. pen., ca nefondată, precum și cererea de încetare a procesului penal, în baza art. 396 alin. (8) C. pr. pen., cu referire la art. 154 alin. (1) lit. c) C. pen. și la art. 16 alin. (1) lit. f) C. pr. pen., ca nefondată.

A stabilit că, pentru inculpatul M.S., legea penală mai favorabilă este Codul penal actual, iar pentru inculpatul R.S. este vechiul Cod penal, respectiv Codul penal 1969.

În baza art. 396 alin. (8) C. pr. pen., cu referire la art. 154 alin. (1) lit. c) C. pen. și la art. 16 alin. (1) lit. f) C. pr. pen., a dispus încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului M.S. pentru comiterea celor două infracțiuni de participație improprie la spălare de bani, prevăzute de art. 52 alin. (3) C. pen., raportat la art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 113 și urm. C. pen., a art. 5 alin. (1) C. pen. și a art. 38 alin. (1) C. pen., întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale pentru ambele fapte menționate anterior.

În baza art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 5 alin. (1) C. pen., a condamnat pe inculpatul R.S. la 3 ani și 6 luni de închisoare.

A luat act că infracțiunea pentru care inculpata R.S. a fost condamnată în prezenta cauză este concurentă cu cele 5 infracțiuni pentru care aceasta a fost condamnată prin sent. pen. nr. 460/10.10.2014 a Jud. Cornetu, definitivă prin dec. pen. nr. 265/A/11.02.2016 a C. Ap. București și potrivit cu care inculpata R.S. a fost condamnată la o pedeapsă rezultantă de 2 ani de închisoare (pentru comiterea a 5 infracțiuni – 4 infracțiuni de ultraj și o infracțiune de ultraj contra bunelor moravuri) cu executare în regim de detenție, pedeapsă executată în perioada 12.02.2016-10.09.2017, cu un rest neexecutat de 282 zile. A descontopit pedeapsa rezultantă de 2 ani de închisoare pronunțată împotriva inculpatei prin sent. pen. nr. 460/10.10.2014 a Jud. Cornetu, definitivă prin dec. pen. nr. 265/A/11.02.2016 a C. Ap. București în cele 5 pedepse de câte 2 ani închisoare pentru comiterea a 4 infracțiuni prevăzute de art. 239 alin. (1) v.CP, art. 239 alin. (5) v.CP, cu aplicarea art. 75 alin. (1) lit. a) v.CP, a art. 396 alin. (1) C. pr. pen. și a art. 5 alin. (1) C. pen. și pentru comiterea unei infracțiuni prevăzute de art. 321 alin. (2) v.CP, art. 321 alin. (1) C. pen. 1969, art. 71 alin. (1) lit. a) C. pen. 1969, art. 396 alin. (1) C. pr. pen. și a art. 5 alin. (1) C. pen., pe care le-a repus în individualitatea lor și le-a contopit, cu pedeapsa pronunțată prin sentință, inculpatul R.S.

având de executat, în baza art. 33-34 C. pen. 1969, 3 ani și 6 luni de închisoare în regim de detenție.

A făcut în cauză aplicarea art. 71 și art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a C. pen. 1969 și a art. 64 alin. (1) lit. b) C. pen. 1969 pe o durată de 5 ani.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond, analizând actele și lucrările dosarului, a reținut că, dincolo de orice îndoială rezonabilă, inculpații trimiși în judecată în prezenta cauză se fac vinovați de comiterea infracțiunilor deduse judecății, infracțiuni care există în materialitatea lor, urmând a se omologa situația de fapt expusă în actul de inculpare și dedusă judecății, respectiv următoarea **situație de fapt și de drept**:

Tribunalul a constatat și a reținut că, în ceea ce privește aplicarea legii penale în timp în prezenta cauză, se impune analiza incidenței numeroaselor modificări legislative intervenite din momentul săvârșirii faptelor și până în prezent, pentru a se putea stabili, față de situația concretă a fiecărui inculpat în parte, legea penală mai favorabilă. Referitor la situația inculpatului M.S., pentru stabilirea legii penale mai favorabile, instanța de judecată a reținut următoarele împrejurări: starea de minoritate a acestuia la data săvârșirii faptei; pedeapsa pentru spălare de bani prevăzută de legea penală de la momentul săvârșirii faptei [art. 23 alin. (1) din Legea nr. 656/2002], care este închisoarea de la 3 la 12 ani; pedeapsa pentru spălare de bani prevăzută de legea penală actuală [art. 29 alin. (1) din Legea nr. 656/2002], care este închisoarea de la 3 la 10 ani; termenele de prescripție prevăzute de Codul penal 1969 și de Codul penal actual. Astfel, în conformitate cu dispozițiile Codului penal 1969, termenul de prescripție specială în cazul inculpatului M.S. s-ar considera împlinit la data de 30.12.2019 pentru una dintre fapte și, respectiv, la data de 10.02.2020 pentru cea de-a doua faptă.

Analizând problematica prescripției răspunderii penale în lumina prevederilor noului Cod penal [art. 154 alin. (1) lit. c), art. 155 raportat la art. 131 C. pen.] s-a constatat faptul că pentru infracțiunile pentru care inculpatul M.S. a fost trimis în judecată termenul prescripției speciale s-a împlinit în data de 30.12.2017 pentru prima faptă și, respectiv, în data de 10.02.2018, pentru cea de-a doua faptă.

În ceea ce privește situația penală a inculpatei R.S., aceasta a fost trimisă în judecată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 5 alin. (1) C. pen., în concurs cu patru infracțiuni de ultraj, prevăzute de art. 239 alin. (1) și art. 5 C. pen. 1969 și o infracțiune de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice, prevăzută de art. 321 C. pen. 1969, și pentru care inculpata a fost condamnată prin sent. pen. nr. 460 din 10 octombrie 2014 a Jud. Cornetu, definitivă prin dec. pen. nr. 265/A/11.02.2016 a C. Ap. București.

Instanța de judecată a reținut faptul că în cazul infracțiunii de spălare a banilor, prevăzute de Legea nr. 656/2002, minimul special al pedepsei a rămas neschimbat de la momentul săvârșirii faptelor până în prezent, respectiv 3 ani.

Din punctul de vedere al *laturii penale* a cauzei vizând pe inculpatul M.S., Tribunalul a constatat și a reținut, după administrarea întregului probatoriu în ambele faze procesuale, că fapta acestuia, care în data de 10.02.2010, în calitate de administrator de fapt al SC C SRL, a determinat-o, cu intenție, pe T. – administrator de drept al societății, cea din urmă acționând fără vinovăție, să efectueze transferuri de bani, inculpatul cunoscând că aceștia

provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii originii ilicite a acestor bunuri – respectiv în data de 10.02.2010 primește de la SC N SRL suma de 720.050 lei (bani proveniți din credite bancare obținute în mod fraudulos) în contul SC C SRL; în aceeași zi, virează întreaga sumă de bani către SC V SRL (suma de 303.020 lei) și SC CM SRL (suma de 400.030 lei); a doua zi, în data de 11.02.2010, întreaga sumă de bani este retrasă *cash* din conturile celor două societăți comerciale –, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de participație improprie la spălare de bani prevăzută de art. 52 alin. (3) C. pen. raportat la art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 113 și urm. C. pen. și cu aplicarea art. 5 alin. (1) C. pen.

De asemenea, fapta aceluiași inculpat, care în data de 30.12.2009, în calitate de administrator de fapt al SC C SRL, a determinat-o cu intenție pe T. – administrator de drept al societății, cea din urmă acționând fără vinovăție, să primească prin transfer o sumă de bani, inculpatul cunoscând că aceștia provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii originii ilicite a acestor bunuri – respectiv în data de 30.12.2009 primește de la SC CW SRL un transfer în sumă de 50.000 de lei (bani proveniți din credite bancare obținute în mod fraudulos), în contul SC C SRL, sumă care este retrasă în întregime, în aceeași zi, în numerar, din bancă cu borderouri de achiziție fictive – întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de participație improprie la spălare de bani prevăzute de art. 52 alin. (3) C. pen. raportat la art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 113 și urm. C. pen. și cu aplicarea art. 5 alin. (1) C. pen.

În cauză însă s-a dispus încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului M.S. pentru comiterea celor două infracțiuni de participație improprie la spălare de bani, prevăzute de art. 52 alin. (3) C. pen. raportat la art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 republicată, cu aplicarea art. 113 și urm. C. pen., a art. 5 alin. (1) C. pen. și a art. 38 alin. (1) C. pen., întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale pentru ambele fapte menționate anterior, în baza art. 396 alin. (8) C. proc. pen., cu referire la art. 154 alin. (1) lit. c) C. pen. și la art. 16 alin. (1) lit. f) C. pr. pen. Această soluție se impune cu necesitate întrucât, analizând problematica prescripției răspunderii penale în lumina prevederilor noului Cod penal [art. 154 alin. (1) lit. c), art. 155 raportat la art. 131 C. pen.], se constată faptul că, pentru infracțiunile pentru care inculpatul M.S. a fost trimis în judecată, termenul prescripției speciale s-a împlinit în data de 30.12.2017 pentru prima faptă și, respectiv, la data de 10.02.2018 pentru cea de-a doua faptă.

S-a pus problema, de către apărătorul inculpatului M.S., a inexistenței dovezilor în sensul că inculpatul menționat cunoștea că banii retrași provin din comiterea de infracțiuni și că, să poată vorbi dacă s-a săvârșit infracțiunea de spălare de bani, trebuie să se știe dacă acei inculpați (în jur de 60 de persoane cercetate în dosarul penal din care derivă situația de fapt din cauză) au fost condamnați, în mod definitiv, pentru faptele pentru care ei au fost trimiși în judecată, fiindcă dacă aceștia nu ar fi condamnați definitiv, automat, chiar și în situația absurdă în care ar pleca de la ideea că banii provin din niște relații, dar pentru care ei nu au fost condamnați, nu se poate vorbi de infracțiunea de spălare de bani, fiindcă aici există o oarecare interdependență între fapta pentru care este trimis în judecată clientul său, respectiv spălarea de bani, și faptele unor indivizi, respectiv gruparea „Sintești”. Ori, în acel dosar nu s-a pronunțat o hotărâre definitivă și, este adevărat, cauza se află în al doilea

ciclu procesual, fiindcă în primul ciclu procesual au fost dispuse niște hotărâri de condamnare și s-a întors dosarul de la Înalta Curte, iar inculpatul M.S. nu a cunoscut proveniența ilicită a acelor bani.

Aceste susțineri au fost înlăturate, pentru următoarele considerente:

Spălarea de bani este o infracțiune autonomă, astfel încât nu este necesar ca inculpatul care o săvârșește să aibă reprezentarea în detaliu a infracțiunii predicat, iar răspunderea penală pentru prima poate subzista și în lipsa identificării sau tragerii la răspundere penală a autorului infracțiunii principale. În raport de dispozițiile art. 29 din Legea nr. 656/2002, existența juridică a infracțiunii de spălare de bani se bazează pe caracterizarea infracțiunii principale ca fiind de rezultat (să producă bunuri care să facă obiectul unei operațiuni de schimbare sau de transfer). Textul de lege este foarte larg, acoperind orice tip de infracțiune de natură a conduce la obținerea unui beneficiu, prevăzută de Codul penal sau de legile speciale. Cu toate acestea, acuzarea, deși nu trebuie să dovedească existența, dincolo de orice îndoială rezonabilă, a unei astfel de infracțiuni predicat, sau că sunt îndeplinite toate condițiile de existență ale acesteia, ori pentru atragerea răspunderii penale a autorului trebuie totuși să dovedească faptul că bunurile au origine ilicită și că autorul spălării de bani avea reprezentarea că provin dintr-o activitate infracțională, latura subiectivă urmând a fi stabilită pe baza circumstanțelor factice obiective, în raport de dispozițiile art. 29 alin. (4) din Legea nr. 656/2002. Mult discutata problemă a autonomiei infracțiunii de spălare de bani privește posibilitatea de a reține această infracțiune fără a exista o condamnare anterioară sau concomitentă pentru infracțiunea predicat și, mai mult, fără a determina cu precizie fapta prin care au fost produse bunurile sau fără a determina autorul infracțiunii predicat.

Cu toate acestea, într-un dosar distinct – nr. x/3/2013, Curtea de Apel București – Secția I penală, prin sent. pen. nr. 104/09.06.2016, a dispus condamnarea mai multor inculpați, printre care R., R.F. și alții (în jur de 60 de persoane cercetate în dosarul penal din care derivă situația de fapt din prezenta cauză), pentru comiterea mai multor infracțiuni de constituire de grup infracțional organizat, spălare de bani, înșelăciune cu consecințe deosebit de grave și alte infracțiuni, la pedepse rezultante cu închisoarea, cu executare în regim de detenție. Înalta Curte de Casație și Justiție, urmare apelurilor declarate în cauză, a admis aceste căi de atac, a casat sent. pen. nr. 104/09.06.2016 și a trimis cauza spre rejudecare aceleiași instanțe. Prin sent. pen. nr. 23F/15.02.2019 a Curții de Apel București, pronunțată în dosarul nr. 3098/3/2013*, s-a dispus, după schimbarea încadrării juridice a unora dintre infracțiunile comise și pentru care s-a dispus condamnarea inculpaților, menținerea pedepselor rezultante pronunțate împotriva inculpaților în cadrul primului ciclu procesual sau chiar majorarea unora dintre ele, în condițiile în care s-a conchis în sensul stabilirii vinovăției inculpaților pentru faptele deduse judecății și săvârșite de către aceștia. Prin urmare, deși această din urmă sentință penală nu este definitivă, este de remarcat împrejurarea că inculpații cercetați în dosarul penal nr. 5D/P/2012 al Parchetului de pe lângă ICCJ – DIICOT – Biroul Teritorial Călărași, din care s-a dispus dosarul penal nr. 73D/P/2018 al aceleiași unități de parchet, au fost condamnați în ambele dosare penale, în ambele cicluri procesuale, la pedepse rezultante cu închisoarea, cu executare în regim de detenție.

Nu se poate realiza o delimitare a situației de fapt reținute și sancționate în dosarele nr. 3098/3/2013 și nr. 3098/3/2013* ale Curții de Apel București de situația de fapt reținută și sancționată în prezenta cauză, probele din prezentul dosar atestând, dar cu trimitere la cele din cauzele menționate anterior, mecanismul de fraudare, implicațiile dintre societățile comerciale administrate în fapt și în drept de către inculpații M.S. și R.S. și cele din dosarele amintite, conexiunile fiind dovedite nu doar prin probele cu acte și testimoniale, dar chiar de către inculpații implicați în transferurile de bani executate dincolo de orice operațiune comercială reală, participanții la mecanismul de fraudare declarând – cu excepția inculpaților din prezenta cauză – că nici măcar nu se cunosc.

Împotriva acestei sentințe au declarat **apel** inculpații M.G. și R.S. Examinând hotărârea apelată prin prisma criticilor formulate, Curtea constată și reține următoarele:

Motivul de apel susținut de inculpata R.S. privind greșita condamnare pentru infracțiunea de spălare de bani este neîntemeiat. Curtea, reexaminând ansamblul probator, în virtutea efectului integral devolutiv al apelului declarat, constată că săvârșirea cu vinovăție a infracțiunii deduse judecării în modalitatea reținută prin hotărârea instanței de fond este confirmată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, de probe certe și legal administrate.

Suplimentar considerentelor reținute de prima instanță, Curtea reține că probele administrate în cauză dovedesc, fără dubiu, faptul că inculpata R.S., în calitate de administrator al SC V SRL, a efectuat transferuri de bani, cunoscând că aceștia provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii originii ilicite a acestor bunuri – respectiv în data de 11.02.2010, contul societății SC V SRL este creditat cu suma de 303.020 lei de la SC C SRL și, în aceeași zi, inculpata R.S. retrage numerar din bancă din contul SC V SRL suma de 303.100 lei, cu borderouri de achiziție fictive, astfel fiind disimulată total proveniența ilicită a banilor, în drept Curtea reținând că fapta comisă de inculpata R.S. întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii de spălare de bani, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 rep., cu aplicarea art. 5 alin. (1) C. pen.

Cu prioritate, din perspectivă teoretică, instanța de control judiciar precizează că, pentru existența infracțiunii de spălare de bani în varianta incriminată de art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 (schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri) este necesar a fi îndeplinite două condiții, și anume: să existe o activitate de schimbare sau transfer de valori prin săvârșirea unei infracțiuni, iar proveniența banilor să fie rezultatul săvârșirii unei infracțiuni. Curtea constată că în cauză aceste condiții sunt îndeplinite.

Situația de fapt reținută în prezenta cauză derivă din situația de fapt reținută în dosarul nr. x/3/2013* al Curții de Apel București, mecanismul de fraudare și implicațiile dintre societățile comerciale administrate în fapt și în drept de către inculpații M.S. și R.S. și cele din dosarul amintit fiind dovedite de probele din prezentul dosar, prin raportare la probele existente în cauza anterior menționată.

Având în vedere că proveniența bunurilor sau scopul urmărit poate fi dedus din circumstanțele faptice obiective potrivit art. 29 alin. (4) din Legea nr. 656/2002, nu există niciun dubiu că inculpata cunoștea că suma de bani provine din săvârșirea de infracțiuni, întrucât între societatea pe care o administrează și SC C SRL nu au existat relații comerciale

reale. Activitatea celor două societăți comerciale (SC C SRL și SC V SRL) a fost fictivă (societățile comerciale aveau statut de verigă în procesul de albire a banilor), *inculpata R.S. folosind societatea comercială pe care o administra în scopul exclusiv al spălării banilor*. Inculpata R.S. a acționat de aceeași manieră ca și alți inculpați care au încheiat acorduri de recunoaștere a vinovăției – M. (administrator al SC CM SRL) și R. (administrator al SC RC SRL) care au recunoscut fictivitatea relațiilor comerciale desfășurate de ei, arătând că scopul acestora a fost acela de a retrage sumele de bani în numerar din bancă, primind în schimb un comision de 0,5-1% din aceste sume.

Curtea mai precizează că elementele de tipicitate ale infracțiunii de spălare de bani există și în situația în care nu se face dovada întoarcerii banilor la presupușii făptuitori ai infracțiunii predicat, fiind suficient ca schimbarea sau transferul de bunuri să fie efectuat în scopul ascunderii sau disimulării originii ilicite a acestor bunuri, așa cum rezultă în mod cert din probele administrate în cauză.

Având în vedere felul în care a procedat inculpata, rezultă că și din punct de vedere al laturii subiective este îndeplinită cerința legală, și anume intenția de a ascunde proveniența și existența banilor, intenție care nu poate fi decât directă și care, în cazul de față, este evidentă.

În egală măsură, motivul de apel susținut de inculpata R.S. privind incidența prescripției generale și speciale a răspunderii penale este neîntemeiat. Astfel, prin Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018, Curtea Constituțională a stabilit că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea „oricărui act de procedură în cauză” din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) C. pen. este neconstituțională.

În esență, inculpata a apreciat că, din moment ce a fost declarată neconstituțională sintagma „oricărui act de procedură în cauză”, cursul prescripției nu mai poate fi întrerupt prin îndeplinirea niciunui act de procedură, astfel încât în cauzele penale nu se mai aplică decât termenului general de prescripție a răspunderii penale.

Susținerea inculpatei este eronată, în condițiile în care Curtea Constituțională nu a declarat integral neconstituționale dispozițiile art. 155 C. pen. ori instituția juridică a prescripției speciale. Totodată, ca regulă generală, Curtea Constituțională nu creează vid legislativ prin deciziile de neconstituționalitate, explicând în cadrul considerentelor limitele și efectele deciziei respective, indiferent dacă în discuție este o decizie de neconstituționalitate pură ori una de interpretare.

Ținând seama de considerentele Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018 a Curții Constituționale, arătate anterior, instanța de control judiciar constată că nu se poate sub nici o formă aprecia că instituția juridică a prescripției speciale a răspunderii penale nu mai există, iar termenul general de prescripție nu se întrerupe prin efectuarea niciunui act. Dimpotrivă, după cum se arată în mod clar în decizia menționată, este neconstituțională soluția legislativă ca termenul general de prescripție să se întrerupă prin efectuarea oricărui act într-o cauză penală, respectiv și acte care nu sunt comunicate acuzatului, ceea ce înseamnă că, *per a contrario*, termenul general de prescripție se întrerupe prin efectuarea oricărui act ce se comunică acuzatului [așa cum se prevedea în dispozițiile art. 123 alin. (1) C. pen. 1969, soluție jurisprudențială apreciată de instanța de contencios constituțional ca întrunind condițiile de previzibilitate impuse prin dispozițiile constituționale analizate], în

acest caz acuzatul nemaifiind într-o stare de incertitudine în privința intervalului de timp în cadrul căruia poate interveni tragerea sa la răspundere penală, fiind deci aplicabile în continuare și dispozițiile art. 155 alin. (2) și (4) C. pen.

În cazul din speță, data săvârșirii infracțiunii pentru care inculpata a fost trimisă în judecată este 11.02.2010, moment de la care a început să curgă termenul general de prescripție de 8 ani, calculat potrivit art. 154 alin. (1) lit. c) C. pen., și care urma să se împlinească în luna februarie, 2018. În cauză se constată însă că termenul general de prescripție s-a întrerupt prin întocmirea unei serii de acte procesuale care, potrivit legii, trebuiau comunicate învinuitei/suspectei/inculpatei, dată de la care a început să curgă un nou termen de prescripție (8 ani), fiind evident că până la data prezentei nu a operat prescripția specială, motive pentru care susținerile inculpatei apar ca fiind vădit nefondate.

În cazul calculării termenului de prescripție a răspunderii penale potrivit prevederilor vechiului Cod penal, termenul general de prescripție de 10 ani s-ar considera împlinit abia la data de 10.02.2020.

Pentru toate aceste considerente, Curtea, constatând legalitatea și temeinicia sentinței penale apelate, a luat act de retragerea apelului formulat de inculpatul M.G., respectiv a respins ca nefondat apelul declarat de inculpata R.S. împotriva sent. pen. nr. 47/15.05.2019 pronunțată de Tribunalul Călărași.

COMENTARII

1. Participația improprie (imperfectă) la infracțiune – aspect particular relevant în speță – este reglementată în Codul penal român (art. 52), fiind definită exclusiv în planul laturii subiective a participanților la infracțiune, perspectivă din care fapta săvârșită în participație (în oricare formă – instigare, complicitate, coautorat) apare pentru unii participanți ca o infracțiune intenționată, iar pentru alții, ca o infracțiune din culpă (dacă este incriminată) ori ca faptă comisă fără vinovăție, care nu este infracțiune (în acest sens, A. Boroș, *Drept penal. Partea Generală*, ed. a 4-a, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 413). Practic, participația la fapta prevăzută de legea penală acționează cu forme de vinovăție diferite, spre deosebire de participația penală proprie, în care persoanele acționează penal (contribuie) cu aceeași formă de vinovăție (fie cu intenție, fie din culpă).

În speța de mai sus, participația improprie apare în forma intenție-lipsă de vinovăție, conform art. 52 alin. (3) C. pen., întrucât inculpatul M.S., în două momente și cu rezoluții infracționale diferite, în calitate de administrator de fapt al SC C SRL, a determinat-o, cu intenție, pe aceeași persoană, T. – administrator de drept al societății, cea din urmă acționând fără vinovăție (datorită erorii de fapt), să efectueze transferuri de bani, respectiv să primească prin transfer o sumă de bani, inculpatul cunoscând că banii provin din săvârșirea de infracțiuni de înșelăciune comise de membrii unui grup infracțional organizat, în scopul ascunderii originii infracționale a acestor bunuri, unul dintre indiciile (frecvent întâlnite în practica acestei infracțiuni) importante constând în retragerea rapidă în bani lichizi a sumelor de bani, în aceeași zi sau a doua zi, precum în cauză.

Referitor la inculpata R.S., s-a constatat că aceasta era un veritabil spălător de bani, întrucât a înființat societatea comercială pe care o administra, în scopul exclusiv al spălării banilor, desfășurând așadar în mod profesional activitatea de spălare a banilor murdari.